

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			

Rendőrségünk.

III.

Zombor, 1907. április 25.

Nem ismétlődő aktualitások ki-
szorították a rendőrségünkről megin-
ditott eszmesorozatot. Ez a körülmény
azonban csak annyiban okoz némi al-
kalmatlanságot, hogy így az összetar-
tozó gondolatok sorában idő- és térbeli
szakadás állott be, de nem tette idő-
szerűtlenné azt, ami mondani valónk
még hátra van, mert rendőrségünk
ügye mindig aktuális. A legutóbbi vá-
rosi közgyűlésen is szó esett róla. Aki
bírálat tárgyává tette, valamikor maga
is az intézmény kötelékében állott s
így elvárhatta volna az ember, hogy a
tényleg meglévő bajokat ne csak igaz-
ságosan megállapítsa, hanem eredő
forrásukra is rámutasson s orvoslásukra
is a leghathatósabb eszközöket és mó-
dokat ajánlja.

Hasztalan a legjobb szabályren-
delet is, ha nincs elegendő s kellőleg
kiképzett végrehajtó személyzet hozzá.
Városunk belterülete sokkal nagyobb
s az ellátandó szolgálat sokkal szét-
ágazóbb, semhogy rendőri intézményünk
a legénységi állomány jelenlegi létszáma
mellett minden irányban kielégítő mó-
don megfelelhessen hivatásának.

Egy pár nappali őrszem s egyet-
lenegy éjjeli őrszám edes-kevés arra,
hogy a személy- és vagyonbiztoság
ellen irányuló cselekményeket, vagy
akárcsak a közszendháborítást is meg-
előzze. A piac s a nagyszámú korcs-
mák ellenőrzése, a detektív szolgálat,
mely ezidőszerint nincs is, a belső
vizsgálattal egyidejűleg teljesítendő
külső nyomozás szinte kiáltanak a

létszám-szaporítás után. A létszám-
kérdés pedig türethető megoldást nyer-
hetne, ha a törvényhatóság a külteki
szolgálatnak a rendőrségre való át-
hárítása által felszabaduló rendőr-
személyzetet nem elbocsátaná, hanem
a belterületi legénységhez csatolná. Ha
helytelen takarékosági szempontoknak
hódolva nem így cselekednék, méltán
sujthatná a közvélemény azzal a súlyos
váddal, hogy a gondozására bizott
nagy érdekek követelményei iránt tel-
jesen érzéketlen s ennélfogva nem áll
hivatása magaslátán.

Sőt további áldozatra is el kell
magát határoznia a törvényhatósági bi-
zottságnak, ha csak mindenáron azt
nem akarja, hogy csekély számú ügye-
fogyottak helyett nagyobb számú ügyet-
lenek foglaljanak helyet a rendőrség
legénységi állományában.

Hiszen eddig is az volt a nagyob-
bik baj, hogy a nyomoruságos cseléd-
bérért arravaló emberek vagy épen
nem jelentkeztek, vagy ha a minden-
ható szükség rákényszerítette őket, az
első jobb állás kínálkozásakor bucsut
vettek az intézménytől.

Akik pedig maradni hajlandók
voltak, azok — tisztelet a kivételnek
— már maradásukkal igazolták jöte-
hetetlenségüket s az egészséges gon-
dolkodást, gyors maga feltalálást, éber
figyelmet, lélekjelenlétet és nagy ügye-
séget követelő rendőri szolgálatra al-
kalmatlan voltukat. Az ilyeneket viszont
föltöltes hatóságuk volt kénytelen a
szolgálatból elbocsátani.

A jó elemek önkényes távozása
s a hasznavehetetlen elemek kényszerű
elbocsátása következtében szinte állan-

dóvá lett a hullámszás a legénységi
személyzetben s lehetetlenné tette az
egészséges, erős és egységes testületi
közszellem kifejlődését, amire pedig, ha
valahol, itt volna igazán nagy szükség.

Hogy ne a boldogulni képtelen
elemeknek legyen utolsó menedéke az
intézmény, annak csak azzal vehetjük
elejét, ha a rendőri állást jobb dotá-
cióval s a továbbszolgálat korpótlékok
s előléptetések rendszeresítésével kivá-
natossá tesszük.

Akkor lesznek jelentkezők, hogy
válogathatunk bennük s egyik részüket
a rendészeti, másik részüket a büntető
ügyi szolgálatra teljesen kiképezhetjük,
kivált ha mindenik csoport részére kü-
lön képző altisztet állítunk.

Csak még egyet. Hogy a kapitány-
ságot legénységeért és altisztjeiért, kiké-
peztetésükért és kötelelességtudásukért fe-
lelőssé tehessük, mulhataatlanul szükséges
mindennemű akár felülről, akár alulról
jövő protekciónak teljes kiküszöbölése a
kinevezésekből és előléptetésekből, mert
a főkapitány csak az esetben viselheti
a felelősség teljes súlyát, ha a kineve-
zés és előléptetés jogát is minden
egyéb befolyástól menten maga gya-
korolja.

Ennyit tartottunk szükségesnek
sine ira et studio rendőrségünk mizé-
riáiról s orvoslásuk módjáról elmondani.
Kívánatos volna, hogy az illetékes
tényezőkhöz kellő figyelmükre méltatnák
szavainkat, mert figyelembe vételük,
meg vagyunk győződve, véget vetne
azoknak a sokszor izellen támadásoknak,
melyeknek ez idő szerint nem minden
ok nélkül ki van téve rendőrségünk.

Mit vesz BÉRMÁLÁSI ajándékul?

Erre a kérdésre nem nehéz a felelet, ha felkeresi

STEBLER ANTAL

órás és ékszerész üzletét
Zomborban, főutca.

Ott csodás választékban, szép kivitelű zsebórák, arany- és ezüst láncok, nyakdiszkek, gyűrűk, fülbevalók, szívek, kereszték, karcsatok, stb. más ékszerek kaphatók olcsó gyári árak mellett.

Minden arany- és ezüsttárgy a m. kir. hivatalos fémjelzéssel van ellátva. — Óráknál 3 évi jótállás.

Törődék arany- és ezüsttárgyak becserejtetnek. Javítások gyorsan és pontosan eszközölhetnek.

Megyénk tanügyéről.

A kalocsai érsekség megyei népiszkoláinak Évkönyve, 1907.

A kalocsai-bácsi egyházmegye főtanfelügyelősége évről évre Évkönyvet ad ki és ebben beszámol a felügyelete alatt levő népiszkolai intézményekről és a tanügygyel foglalkozó egyénekről. Miután Bács megye teljesen az érsekség területéhez tartozik és a róm. kath. iskolák nagy százalékát teszik a megye népiszkoláinak, nem lesz érdektelen, ha az Évkönyv közérdekű és tanulságos adatait ismer-tjük. Bárán állíthatjuk, hogy az Évkönyvből alkotott kép és áttekintés egész megyénk tanügyét ábrázolja, mert tudvalevő, hogy egy-két községet kivéve a többiben mind felekezeti vezetés alatt álló iskolák vannak.

Mindenesetre érdekes és tanulságos lenne, ha az összes népiszkolákról állana rendelkezésünkre mindam adat, amit a jelen évkönyv mutat, de addig is, míg a kir. tanfelügyelőség módot adand ezek közlésére és megismerésére, a megyei, de különösen a katolikus tanügy iránt érdeklődőknek kíváncsiságát és tudásvágyát kielégítően szolgálja ez az évkönyv. Egyetlen hibája azonban van az Évkönyvnek és ez az, hogy nem elég körültekintéssel és sokban hiányos összeállítással kerül közlére. A felületes szemlélő nem veszi észre mindezt, de aki összehasonlításokat tesz, aki figyelemmel vizsgálja az adatokat, az rögtön észreveszi, hogy nagyobb figyelem, kitértőbb pontosság kellene az egybeállításnál. Hogy egyebet ne említsék, olyan tanítók nevei szerepelnek a névsorban, akik már rég meghaltak vagy eltávoztak a megye területéről, meg azután az egyes községek részletezésénél a szálláson működő tanítók belterületűeknek és viszont vannak feltüntetve stb. Mindenesetre helyén való lenne, ha az egyházi tanfelügyelőség ez adatok nyilvántartásával és egybegyűjtésével külön egyént bízna meg a központban, akinek neve az évkönyvön legyen, mintegy a felelősség elismerésül, meg azért is, hogy a netán téves adatok kiigazítása ügyében minden érdekelt tudhassa, hogy kihez kell fordulnia.

Ezek előrebocsátása után azonban lássuk az Évkönyv általános érdekű adatait.

Az Évkönyv igazán finom kiállításban 76 lapból álló füzet, amelynek első lapján dr. Városv Gyula érsek, mint népiszkolai főhatóság

és címei sorolják föl. A megyei népiszkolai főtanács a kalocsai főszentszék.

Az érsekség székhelyén van a főtanfelügyelői hivatal. A főtanfelügyelő: Zundl Péter bácsi prépost, kanonok; segédtanfelügyelő Petrovác József a leányiskolák igazgatója, már mintegy husz éve

Ezután a hivatalos iskolalátogatók sorolják fel. Ugyanis az iskolalátogatás intenzív tétel miatt hat kerületre van felosztva az egész egyházmegye, ebből öt kerület Bács kára esik. Az iskolalátogatók a következők: Az I. kerületben (kalocsai, miskei és keceli esperesek) a hivatalos iskolalátogató Makay Gábor akasztói esperesplébános. A II. kerületben (hajósi, almási és szabadkai esp.) dr. Zgama Károly mélykúti plébános. A III. kerületben (a bajai, szántovai és zombori esp.) Maison Mihály regőcei esperesplébános. A IV. kerületben (apatini, bácsi és kulai esp.) Mladoniczky Vince kulai plébános. Az V. kerületben (a topolyai, óbecsei és zentai esp.) Márton Mátyás prépost magyarkanizsai plébános. A VI. kerületben (a palánkai és ujvidéki esp.) Kirschbaum Lajos titeli esperesplébános. Az iskolalátogatókban mult év óta nincs változás.

A negyedik fejezet a tanítóképzőnek van szánva. Az érsekségnek van egy férfi tanítóképzője (igazgató Boromisza István), ahol a jelöltek száma 90. Mult évben 105 volt. A tanítók rossz díjazása folytán minden évben kevesebb szülő adja a pályára gyermekét. A most készülő új törvény talán ismét felkelti a pálya iránt a kedvet. Van polgári tanítónőképző 44 növendékkel és tanítónőképző 115 növendékkel. Mindkét intézetnek igazgatója Petrovác József s. tanfelügyelő. Itt is fogyott a jelöltek száma, mert mult évben a polgári képzőnél 52, az elemiél 127 volt a növendék.

Ezután az egyes esperesi tankerületek (összesen 17) sorrendben vannak ismertetve.

(Vége köv.)

H i r e k .

A koronázási jubileum.

Junius 8-án lesz negyven esztendeje, hogy első Ferenc József fejére Andrassy Gyula gróf miniszterelnök és Simor János esztergomi érsek Szent István koronáját tették. Ferenc József negyven esztendő koronázási-

jubileumát bizonyára fényes, nagy ünnepek keretében üli meg a kormány. A hivatalos ünnepek sorrendje még nincs ugyan megállapítva, de a nemzet lelkesedése bizonyára méltóan fog dokumentálódni június nyolcadikán, amely nap nemcsak az alkotmányos királynak, de az országnak is ünnepe lesz.

Hir szerint, a király kegyelme ezen a napon különös erővel fog megnyilatkozni. Ő felsége ugyanis legfőbb haduri jogánál fogva megfogja engedni, hogy

mindazok a hadkötelesek, akik Amerikában vagy a külföldön élnek, büntetlenül hazatérhessenek.

Oly fényes megnyilatkozása ez a király kegyes jóindulatának, amely bizonyára országos örömet fog kelteni. Ezer és ezer menekült térhet haza büntetlenül, ezer és ezer család láthatja viszont elveszettnek hitt rokonait, családtagjait, ezer és ezer külföldön élő magyar ember számára, akit eddig a büntetéstől való félelem tartott távol hazájától, megszűnik a számkivetés keserve.

Akik ismerik a királynak katonai dolgokban vallott szigorú felfogását, csak azok érthetik meg igazán, mily nagyjelentőségű ez a katonai amnesztia.

Kinevezés. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Sánta Béla nagykorösi lakost a zombori pénzügyigazgatóság ideiglenes minőségben pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

Kinevezés. A temesvári postafőigazgatóság dr. Stock Róbert újverbási lakost a szerbnagyszentmiklósi posta távirtdahivatalhoz postafogalmazóvá nevezte ki.

Uj ügyészi megbízott. Az igazságügyminiszter W andl Rudolf óbecsei járásbírói aljegyzőt az óbecsei járásbírói mellett alkalmazott ügyészi megbízottnak állandó helyettesül nevezte ki.

Elnökválasztás. A Bácsisai Ármontesítő társaság szombaton délelőtt elnökválasztó gyűlést tartott. A társaság Mikosovits Kanut vármegyei főügyész választotta meg szótöbbséggel elnökévé.

Államsegély. Az adai iparos tanonciskolának a vallás- és közoktatásügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve 1906—1907. tanévre 600 korona államsegélyt engedélyezett az országos iparos tanonciskola alapból.

Eljegyzés. Sauer Sándor, a helybeli felsőkereskedelmi iskola tanára, eljegyezte Raab Béla p. ú. számtanácsos kedves leányát, Jolánt.

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Hogyan mérték a torontáliak a XVIII-ik században?

Régi írásokból feljegyzti: Zsclöcs Benő.

A fentebbi kérdés első tekintetre kissé sajtóságnak látszik. Kétséget sem szenvedhet a mai kor emberei előtt, kik a régi jó idöket még mindig szeretjük visszasóhajtozni nagyapáink után szabadon, — hogy a jókedvben és bőségben élő torontáliak, épugy, mint az ugyane korbéli bácskaiak is, ha mérték, hát bizonyosan jól mérték. Volt mit mérni bőven. Több is, jobb is, meg olesőbb is volt a portéka. Megjegyzem, hogy e cikk keretében korántsem föld-mérésről van szó, hanem egyes kereskedelmi forgalom tárgyát képező cikkek, — különösképen gabonaneműek — kiszolgáltatásáról.

És a régi jó idök iránt táplált bőséges illúziókon nem kevés esorbát ejt ime annak tapasztalása, hogy ez a mérés távolról sem volt ám mindenkor mintaszerű és kifogástalan. A XVIII. század második felében a vevő-

közönség, — különösen a jó Torontálban, — meglehetősen sokat szenvedett és károsult az „idegen kereskedőknek tsalfaságai“ miatt. Amint az szépen kitészik abból a protokollumból, mely vármegyénk nagy levéltárának megtakult írásai között került a kezembe, s melyet Nemes Torontál Vármegyének az 1793 ik esztendőben Sz. András hava 19 ikén Nagy-Becskerek mező várossában tartott közgyűléséből vettek fel annak idejében. S hogy az ebben jelzett állapotok nálunk, a vidám Bácskában sem folyhattak különbül akkortájt: az is bizonyítja, hogy mihez tartás és hasonló megfontolás céljából Nemes Bács-vármegye is jónak látta beszerezni a torontáliaknak a tapasztalt tsalfaságok ellen hozott erélyes határozatát tartalmazó jegyzőkönyvet, — mert hát bizony a bácskai publikumot is nem egyszer érzékenyen megkárosították azok a bizonyos „idegen kereskedők.“ Nemesak a krétájuk fogott duplán, hanem a mérő-eszközök is némiméző előre megcsinált fogatékosságokban szenvedtenek.

No de mindeneknél ékebben beszél

az említett 1793 iki nagybecskereki protokollumnak következő határozata:

„Visgálóra vetttévén e Nemes Vármegye némelly Helységeknek azon Panaszi, mellyekben az Török Betsey kikötő partnál Gabona vásárlás végett megjelenő Idegen kereskedőknek tsalfaságai ellen pártfogásért és Káraiknak megtéretteséért esedeztenek etc. Hogy ennek utánna is hasonló és ne talán nevezetesebb kárvaillásoktól, mellyek egyedül az el adott Gabonának hibás letsapásából eredni szoktanak, e Nemes Vármegyének lakosi menekedjenek, Közmegegyezéssel a Tettes Rendek, e következendöket végzették:

Először: Hogy már ennek utánna az fent jelelt és más kikötő partjain e Nemes Vármegyének magok az eladó Felek tsapják le az általuk eladandó gabonát, söt más feltételek alatt az kereskedőkkel büntetés alatt contrahálni se merészeljenek és ezen Rendelés, Tzikkelyekre dolgoztattván, mind az kikötő helyeken fel függesztessen, mind pedig az egész vármegyében az adozó népség között hirdettessen, szabadságokban állván az eránt

A kalocsai érsek zombori bérmautja. A Városháza Gyula érsek fogadtatásának előkészítésére kiküldött bizottság f. hó 22-én d. u. 4 órakor Hauke Imre polgármester elnöklése alatt a városháza tanács-termében ülést tartott, melynek egyedüli tárgya a szűkebb bizottság által kidolgozott részletes programtervezet megbeszélése volt. Hosszas vita után a bizottság néhány jelentékenyebb módosítással elfogadta a tervezetet, és csak az ünnepélyes bevonulás utvonáának disztítésére vonatkozó költségeloirányzat feletti végleges döntést halasztotta más alkalomra. A fogadtatás és az ünnepélyes bevonulás programját a bizottság falragaszokon fogja a közönség tudomására hozni. Az érkezés napján rendezendő faklyásmenet alkalmával Marko wyth Lajos dr., törvényszéki bíró és városi törvényhatósági bizottsági tag fogja az érseket a város közönsége nevében üdvözölni.

A zombori ügyvédi egylet szombaton délután 6 órakor választmányi ülést tart a Vadászkiirtben.

Csetneki csipkekészítő tanfolyam. A Bács-Bodrog vármegyei Tulipán Házipari Szövetség elnöksége az érdeklődőknek ez uton hozza tudomására, hogy a csipkekészítő tanfolyam május hó 6-án, hétfőn, kezdődik. — Akik a tanfolyamra jelentkeztek és ezután még jelentkezni akarnak, pontos lakcímeiket jelentsék be Petényi József urnak.

Gondnokság. A szabadkai kir. törvényszék Sehramék Károlyné szül. Olovics Róza szabadkai lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Rendezett tanácsu városok memorandum. A rendezett tanácsu városok képviselői tolyó hó 25-én értekezletet tartottak, melyen egy a kormányhoz felterjesztendő memorandum szövegét állapították meg. A r. tanácsu városok ugyanis kárpótlást kívánnak ingyen teljesített állami szolgáltatásokért. A kárpótlási összeget a tisztviselők fizetésének javítására akarják fordítani.

Uj alapító tag. Áman Ferenc a zombori róm. kath. legényegyesület alapító tagjai sorába lépett és az alapító tagsági díjat lefizette, miért az elnökség ez uton is köszönetet mond.

Az ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy a dr. Prodánovics Mihály ujvidéki ügyvéd ellen foganatósított felfüggesztés ideje 1907. évi április 23-án lejárván, nevezett az ügyvédség gyakorlásába visszahelyeztetett.

Esküvő. Dr. Somody János törvényszéki jegyző a mult szerdán fél 12 órakor vezette oltárhoz néhai Sauer Ferenc cservenkai jegyző leányát, Ilonkát a helybeli ág evang. imaházban. Násznagyok voltak: Raab Béla számtanácsos és Lánczkor Antal vármegyei tb. főjegyző.

Irodalmi estély Zomborban. A Bács-Bodrog megyei Irodalmi Társaság Zomborban 1907. április hó 28-án, vasárnap délután 5 órakor a városháza dísztermében nyilvános felolvasó ülést tart, amelyre a nagyközönséget tisztelettel meghívja. A műsor a következő: 1. Költemények. Irta és felolvassa Galambos Margit, rendes tag. 2. Egy öreg bohém. Csevegések. Irta és felolvassa dr. Kabos Márton, rendes tag. 3. Dóra. Irta Tennyson Alfréd. Angolból fordította Zsoldos Benő, rendes tag. Felolvassa Prokópy Imre, rendes tag. 4. Gróf Csáky Miklós főispáni installációja 1747-ben. Irta és felolvassa dr. Závodszky Levente, rendes tag. 5. Versek. Irta Janda Matild, rendes tag. Felolvassa dr. Radványiné Rutkay Emma, rendes tag. 6. János vitéz. Irta Türr Antal, rendes tag. Felolvassa Rácz Soma, rendes tag. — A felolvasás ingyenes és mindenkinek szól.

Felhívás. Alulírott, megállapodásunkhoz híven, felkérem mindazon iskolatársaimat, akik 1882. évi június hó 10. és 11-én Zomborban, az állami főgimnáziumban érettségít tettünk, hogy a 25 éves találkozásunk módzatainak megállapítása érdekében pontos címeteket velem (Zombor, Erzsébet-tér 3. sz.) közölni ne késsenek. — Tájékoztásul szolgáljon ez a névsor: Bagó Géza, Berecz Dezső, Bikár György, Boberits Milán, Gerech Gyula, Goldfahn Adolf, Gyurisits György, Jovánovits József, Kovács Károly, Kovács Lajos, Mihajlovits Kornél, Piukovits Kálmán, Protits György, Purmann Ferenc, Raits Dóme, Schick Emil, Szalay József, Tiffenbach Ferenc, Tománovits György, Kahn Gábor. — Üdvözlettel dr. Jovánovits József.

A Bácskai Gazda, a Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület hivatalos közlönyének április havi száma Günther Ferenc ügyvezető igazgató szerkesztésében, gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Hosszabb vezércikkben a szerkesztő az egyesület munka programját fejtegeti. Időszerű, s a szőlősgazdákat különösen érdeklő cikk: A szőlőmetszés, Halász Lajos m. kir. kerületi szőlőszeti és borászati felügyelő tollából. Tenyész-bikavásár Zomborban eimen írásban és képekben a gazdasági egyesületnek f. hó 3-án a zombori vásártéren, első díjzással egybekötött tenyész-

bikavására van ismertetve, s a következő rovat ugyanarról kritikai megjegyzéseket közöl. Egyesületi hírek, a gazdaközönséget érdeklő közhasznú vegyes közlemények és hirdetések töltik ki még a 12 oldalas lapot.

A zombori róm. kath. legényegylet előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy az Erzsébet köruton 9. szám alatt lévő háznak az anyagát árverés útján f. é. április hó 28-án délután 4 órakor eladja. A vevő köteles 8 nap alatt az anyagot elhordani, kivéve a földet és esetleg a vert falat. A vevő köteles a földanyagot egy helyre hordani; minden anyag, mely a házban és a telken található — kivéve a jégvermet — a vevő tulajdona. Ugyanakkor árverés alá esik 3 darab élőfa, melyet a vevő köteles kivágni és elszállítani. Kiküldési ár 1000 azaz ezer korona. A vételár azonnal fizetendő.

Gyáralapítási terv Baján. Egy bécsi cég megkereste Baját, hogy tudassák vele, minő kedvezményben részesít a város egy esetleg létesítendő gyárvállalatot. A cég egy fonó és szövő gyárat kíván Baján létesíteni. Levelében megemlíti, hogy figyelmét Bajára a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumban hívták fel. A tanács értesítette a bécsi céget, hogy a legmesszebb menő támogatásban részesít egy esetleges nagyobb vállalatot, ezért kéri, hogy tudassa minő gyárat akar létesíteni, hány munkást kíván alkalmazni. Ettől teszi függővé részletes válaszát.

Kanyaró. Ujvidék város területén a kanyaró járványszerűleg fellépett, úgy az óvodák, mint az ev. ref. külterti iskolák további intézkedésig bezárattak.

Pánik a vonaton. A napokban az Ujvidékről Titelre indult személyvonatra Tiszakálmánfalva állomáson több ittas állapotban lévő parasztleány is felszállt, kik sorozásra mentek Titelre. Menetközben a legények Tiszakálmánfalva és Kovácszentiván között a vonat ablakából lövöldözni kezdtek. A vonat a nyílt pályán megállott. Az utasok között nagy volt az ijedelem. Az ugyanazon vonaton utazott csendőrőrszám a tetteseket kiszállította a vonatból és letartóztatta. A vizsgálat kiderítette, hogy a garázda legények nem éretlen tréfából lövöldöztek, hanem az állomáson leszállott Sikorszki Zsigmond ujvidéki csendőrőrhadnagy ellen akartak merényletet elkövetni.

Megrongált Tisza hid. Titelből írják: Czvetnics hajótulajdonos „Zóra” és „Arpád” nevű uszályhajói a Tiszán lefelé haladva, nekimentek a hajóhidnak és azt alaposan megrongálták. Több órai erős munka után sikerült a hidat helyreállítani. A Dunagőzhajózási Társaság „Merkur” nevű személyszállító hajója emiatt csak kilenc órai késéssel indulhatott Szegedre.

leendő meg egyezések az feleknek, ha zsákok-bul akarják ki tölteni, vagy pedig Lapátokkal az mérőben hánni Gabonájokat.

Másodsor: Hogy az eddig szokásban volt Fa Mérők helyett, melyek az Kereskedőknél tudva lévő vétkeséttés által gyakran magok hasznokra alkalmaztattanak, 50 Réz Mérők tsináltassanak Pő Pereceptor Urbanovics János által Temesvárott, fellül kereszt vassal megerősítve és egész ötvenig folyvást tartó számokkal megjelelve, ezeknek ára az Cassából ugyan ki fizettessen, úgy mindazonáltal, hogy üdövel magok az kereskedők által, kik ezen Mérőkkel élnek, Ara az Cassában ismét vissza térettessen.

Harmadsor: Ezen Réz Mérők, Betsén lakos Vice Bíró Bogma Jánosnak és egy részben tudnia illik az Török Kanisai kikötő partra nézve Czintula János Vice Birónak gondviselése alá fognak bizattni szokott hiteleséttés mellett, kik is ha midőn az Kereskedők, Gabona vásárlás végett az kikötő partnál meg jelenni fognak, az árát tülek meg venni, nevét az

mérő Tulajdonosságának fel jegyzeni és azt nékie haszon vételül ki adni fogják.

Negyedsor: Hogy az Eladó Felek az Mérőknek ne talán egyenletlensége által vagy kárt, vagy hátramaradást Szenvedjenek, Bíró Urak minden helységeknek tuttokra adgyák, hogy ok is az fent jelelt Réz Mérőknek nagyságához alkalmaztatott Fa Mérőket tsináltassanak.

Az első Tzikkelyben emlegett Rendelések így következnek:

Az eladandó Gabonának Fel mérése és le tsapása körül fent forgó külfömbféle Panaszoknak el emelésére Nemes Torontál Vármegye részéről e következők rendeltettek:

Először: Hogy ennek utánna az Török Betsei és Török Kanisai kikötő partokon el adandó akármely nemű Gabona ne az meg vevő, hanem az el adó Fél által tsapasson le; És így

Másodsor: Más fel tételek alatt, semmitféle Gabonát is az Feleknek el adni és más Contractust az el adásrul készíteni szabad ne legyen, kivéven ha az el Adó és vevő

Felek mérés nélkül, Zsákok számra leendő meg vevésben és el adásban magok közt meg egyezhetnek.

Harmadsor: Minden Gabona kereskedők arra köteleztettek, hogy az Fel mérés-kor e Nemes Vármegye által meg billyegzett, feljül kereszt vassal meg erősített és minden fel mérés-kor authenticálandó réz Mérővel éllyenek.

Az melly Kereskedők ezen köz Rendeléseket által hágják, azok mind valóságos Tsalfa Emberek, érdemlett büntetésre fognak huzattni, az el adók pedig, kik ellene tselekednek, Pénnzel, Fogsággal, vagy az környül állásokra nézve, testi büntetéssel is fognak adózni.

Költ Nemes Torontál Vármegyének Sz. András Hava 19-ikén tartatott Köz Gyűléséből.

Én nem tudom, vajjon ama bizonyos „idegen kereskedők tsalfaságai” ellen mai napság is olykoron nem kelne-e el egy kis parázs „testi büntetés” ?!

A selyemgubó árának emelése. A földművelésügyi miniszter a selyemárak világgiazi emelkedésével kapcsolatosan a selyemgubó beváltási árát kilogrammonként az első osztályban 2 korona 20 fillérről 2 korona 30 fillérré, a másodosztályban 1 korona 20 fillérről 1 korona 60 fillérré emelte fel, a harmadosztályu gubó beváltási árát pedig 20 fillérből 22 fillérré állapította meg. A gubóárak ily felemelése által 2 millió gubótermésre számítva, a tenyésztők a folyó évben mintegy 450,000 koronával több jövedelemre számíthatnak, mint a múlt évben.

Katonai tanintézetek fölvételi szabályai. Eppen jökor jelenik meg ez a hasznos könyvecske mindazok számára, akik fiaikat valamely katonai tanintézetben akarják elhelyezni. Tartama: Mil. Akademién. — Mil.-Realschulen. — K. u. k. Kadetten-schulen. — Marine-Akademie — Seespierrantenschule — Ludovica-Akademia. — Honvéd-Hadapróiskolák — Honvéd főreáliskolák. — Kiadta Benkő Gyula Gril-féle udvari könyvkereskedése, Budapesten. Ara 1 kor. 60 fill.

Letartóztatott szabadkai tolvaj. A hajduböszörményi rendőrkapitányság értesítette a szabadkai rendőrséget, hogy ott Hanzik János rovott multu szabadkai illetőségű egyént tolvajlason tetten érték és letartóztatták.

Automobil elgázolás. Reich Ferenc és Reich József ujvidéki lakosok közösen egy autómobil készítették, melyet mult vasárnap kiakarták próbálni. Az első kirándulás azonban nem esett jól ki, mert midőn a főutcáról a kath. templom előtt a Ferenc József-terre fordultak, az ott elhaladó Tóth Andrásné és Piukovics Morné ujvidéki lakosokat leütöttek. A két asszony, szerencsére csupán könnyebb sérülést szenvedett.

Nagy okmánybélyeglopás. Az ujvidéki rendőrség hetek óta figyelemmel kísért egy bünszövetkezetet, amely lopott okmánybélyegeket hoz forgalomba és azokat Ujvidéken értékesíti. A nyomozásnak eredménye lett, amennyiben a tettest, a szövetkezet fejét: Trifunovits Mladen személyében kinyomozta. Trifunovits a szilbácsi szerb fogyasztási szövetkezetnél volt irodai alkalmazásban és az ott ellopott bélyegeket Ujvidéken értékesítette. A rendőrségnek sikerült 150 korona értékű a forgalombahozatalra várt okmánybélyegeket annak értékesítése előtt még lefoglalnia. A bünszövetkezet többi tagjának neve is ismeretes. Trifunovits neszét vette annak, hogy keresik és megszökött.

Öngyilkos vőlegény. Mélykuton — mint tudósítónk írja — Kövesdi Kálmánnak pár nap mulva kellett volna megtartani esküvőjét. Vasárnap azonban az istállóban felakasztotta magát és mire észrevették, meghalt. A zsebében talált levélben érzékenyen elbucuzott menyasszonyától. A szüleinek szintén hagyott hátra egy levelet. Ezt a levelet az istálló ajtajára szegezte és ebben elmondja öngyilkosságának okát. Négy hét előtt ugyanis egy parázs verekedésben vett részt a szerencsétlen fiatalember. Az ekkor kapott szurásokat kiheverte ugyan, de a szája félrehúzódva maradt. A hiu ember — mint bucsuzó levelében írja — nem akart a világ csufja lenni s ezért inkább öngyilkossá lett.

A lovagkor olyasvalami, amit az ember inkább a regényben, mint a való történelemben keresne, mégis a maga teljességében létezik. Csirája a germán szokásokban volt, abban a szertartásban, amelynek az ifju nyilvánosan kapja a paizsot meg a lándzsát. Az érdekes lovagkor szokásait a lovagvá utést, a szertartásokat, a lovagvár beosztását, a lovagornát és a többi abba a korba való érdekes dolgot igen szépen adja elő, képekkel gazdagon illusztrálva az Endrei Zalán-féle Világtörténelme e heti füzeté, melynek műmelléklete is igen sikerült. A népszerűen irt, szépen illusztrált, színes műmelléklettel gazdagon ellátott munkából kívánatra ingyen küld mutatványszámot a Világtörténelme kiadóhivatala Budapest, VI. Eötvös-utca 26/D.

Elfogott betörő.

Egy veszedelmes betörő került most a rendőrök kezébe Hoffmann Károly cukrasz segéd az ipsze, aki még 1905 ben kirabolta Baján a Pendi féle ékszerüzletet. E betörés után hamar kézrekerült, de a bajai rendőrség togházából egy óvatlan pillanatban megszökött. Itt kezdődik Hoffmann karrierje. Prozái hangzásu nevével telcserélte a költőibb Borsos névvel és ezzel egyidejűleg kirabolta Pécsen Schönwald Imre üzletét. Pécsről Szegedre rándult s a kirándulás árát Brauswetter János fizette meg, akinek áruraktárát alaposan megdézsmálta. Az eddigi betörések után nyert tapasztalatait Budapesten értékesítette, hol Löwy Nándor és Társa ékszerüzletét rabolta ki. Most már a fővárosi rendőrség is figyelmes lett a nagyreményű cukrársra s Balassagyarmaton, ahova épen működésének székhelyét áttette, letartóztatta.

Női Strassnoff Okéren.

Tavaly nyáron a pétervárad 70-ik es. es kir. gyalogezred hadnagya: Leibmann Péter tragikus módon a Dunába fulladt. Egy tiszthelyetessel és egy szakaszvezetővel hármashban csolnakázni voltak, de a kis ladik a három ember súlyát nem bírta el és felborult. Leibman Péter hadnagy a szakaszvezető és tiszthelyettes megmentésén fáradozott, ami sikerült is neki, de őt magát egy örvény elsodorta és a Duna habjaiban lelte halálát. Holttestét csak napok multán vetette fel a víz. A fiatal hadnagy tragikus halála széles körben mély és igaz részvétet keltett. Természetesen legfájdalmasabban Leibmann Péternek Okéren lakó szülei voltak lesújtva, akik ma is megtörve siratják a család büszkeségét: a korán elhalt fiatal hadnagyot. A család fájdalmas bánatával ravaszul élt vissza egy ujvidéki nő, aki nagystilű szélhámosoknak is büszkeségére való merészséggel és ravaszsággal csalta meg az ugy is mélyen lesújtott családot. Március 27 én egy mély gyászba öltözött fátyolos nő jelent meg néhai Leibmann Péternek okéri atyai házánál. Kezében hatalmas koszorut tartott, melynek selyemszalagjára rá volt írva: „Dem treuen Kamerad — Josef Heil“. A bősbeszédű fátyolos nő „Josef Heil Oberleutnantsgattin“ nak adta ki magát és arra kérte az elhalt Leibmann hadnagy Terézia nővérét, hogy vezesse el fivére sírjához, mert ezt a koszorut főhadnagy férje küldte elhunyt jó barátja és bajtársa sírjára Leibmann Terézia mélyen meg volt hatva a gyöngédség ezen meghatóan szép jelétől és hálás szívvel kísérte a gyászruhás nőt az okéri temetőbe és együtt könnyeztek a fiatal hadnagy sírjánál. E hó 6-án az állítólagos főhadnagné újra Okérré utazott és újból felkereste Leibmann Terézt, akit egyedül talált odahaza, mert az öreg Leibmann horvátországi birtokán volt. A fátyolos nő az ismeretségre támaszkodva, nyomban előadta jövelele célját. Elmondta, hogy Leibmann Péter hadnagy Gl. pétervárad 70-ik főhadnagnak egy hatszáz koronás váltót irt alá és a főhadnagy most nagy bajban van, nem tudja kifizetni és arra kéri Leibmann Terézt, hogy adja neki a 600 koronát kölcsön. Leibmann Teréznek — mivel apja távol volt — csak 10 koronája volt, azt odaadta azzal, hogy az állítólagos főhadnagné ezzel a pénzzel atyja birtokára utazzon, aki neki a hiányzó pénzt át fogja adni. A fátyolos nő azonban erre nem volt hajlandó, mire Leibmann Teréz a hiányzó 500 koronát kölcsön kérte és a gyászruhás nőnek átadta, aki egyuttal bejelentette, hogy a 70-ik ezred ezredese legközelebb Okérré jön és szintén koszorut hoz magával. Csak a napokban tudta meg Leibmann Teréz, hogy ravasz csalóval volt dolga és feljelentést tett az ujvidéki rendőrségnél. A rendőrség a szélhámos asszonyt özv. Ney Rezsóné személyében kinyomozta és letartóztatta.

Madárfészkek.

Vándor-madaraink fáradt csapatai megérkeztek. Erdő-mező berek-liget udvar és kert hangossá lett kedves csiesergésüktől, bájos danájuktól. S talán még ki sem pihenhettek a hosszú ut viszontagságait, már is hozzá-

fogtak a fészekrakás nagy munkájához, vagy a régi otthon kitatarozásához.

A zöldelő csalitok rejtett sűrűi, a fakadó erdei fák őszzeborult koronái susogva beszélnek a szerelmes vadgalambok csókolódzásáról; a fuvolyahangu rigók ábrándozásáról; a pajkos pintyek, az örökvidám cinkék kacérkodásáról; s a bohém kakuk esalafintáságáról . . . Oh, hát hogy is maradhatna ennyi boldogságitokban? A zöldelő lombok és a fakadó rügyek esendes suttogását meghallotta a fák tövében megvonult szende ibolyácska s a bokrok alján ébredő hófehér gyöngyvirág, ezektől meg a langy tavaszi szellőcske — ez az illatától megittasult indiszkrét fiesur, — aki menten szárnyrakelve hírül vitte, szerte hordta az erdő intim titkait . . .

Mily fölséges mulatság ilyenkor az erdőn lenni! A mohos fák felszikkadt tövében puha pázsit kínálgatja a selyemplüsnél is kedvesebb párnáit. Köröttem ezer virágból fakad az illat; ezer bogárka zsong-bong; ezer torok hangversenyez fent lent, közel és távol, előttem és benn az erdő mélyén. Isteni concert, utánozhatlan harmonia, amely visszadaja a kifáradt test és a kimerült lélek ruganyosságát . . .

Nagy dologban van minden madár. A fészekrakás szorgos munkájában egyforma igyekezettel fáradoznak a hűséges párok. A hely megválasztása is gondot okoz. Ezt is együttesen állapítják meg. Amott épen fele munkájában van a fészkek. Egyik másik kész fészken már kotlik is az anya. A him a kihajló ágon csicsereg. Ki kitörő boldogságának félreismerhetetlen jele egy-egy fenségesen kivágott trilla.

Itt: a természet ölen az Ur nagy szent templomában is felül kerekedik bennem a — tanító.

Elmélkedem . . .

Eszembe jut, hogy az öreg Korsós tavaly is kalapszámra szedte a varju és a fogolytojást rántottának; — eszembe jut, hogy a Borbély-gyerekek meg fészkestül hordták haza a tollasodó seregélyeket és a fekete-rigókat, hogy egy-egy vágottonyelvű, nótás kalitka madárra tegyenek szert; — eszembe jut, hogy a böles Csonka Bálint is csak azért szedte ki az eresz alól a szárnyra való fecskéfiókot, hogy nyafogó fia mulattatására cérnát köthessen a szegény pára lábára. Pedig hát az öreg Korsós is tudja, hogy a varju madár szántás idején milyen szorgos munkát végez vele: vele, az öreg fészekrablóval; no, meg a Borbélygyerekek és Csonka Bálint uram sem tagadják, hogy ezek a kis ingyenmunkások milyen sok hasznos dolgot végeztek az ő kertjükben is. Csakhogy az öreg Korsós is, meg minden durvalektü madárpusztító azzal nyugtatja meg magát és mást is, hogy maradt még fészkek és madár is, elég az erdőben.

Azután eszembe jut, hogy a madárfészkek oltalmáról és a madarak védelméről törvény intézkedik. Istenem, milyen okos dolgok is ezek . . .

S mig így kapaszkodik egyik gondolatom a másikba, azon veszem észre magamat, hogy újra az iskolában vagyok. Azt kérdezem, kell-e nekünk törvény, mely tiltja a madárpusztítást?

Kell.

Ebben a feleletben látom én kifejezve a mi népünk, a mi gyermekeink — neveletlenségét. Ezért kell évről-évre megsuhogtatni felettük a törvény ostorát valamely

HIRDETÉSEK.

1506. sz. 1907.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Jánoshalma községben felmentés folytán üresedésbe jött 1 gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot nyitunk, miért is fölhevítjük mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **1907. évi május hó 15-ig** alulírott előjárásnál nyújtsák be.

Fizetés havi utólagos részletekben évi 600 korona. Egyenruházatról a megválasztandó köteles gondoskodni, míg fegyverzetét a község adja.

Jánoshalmán, 1907. április hó 19.

Kopeczky Győző, Komáromi Gergely,
jegyző. 2-2 bírő.

Bérbeadási hirdetmény.

A szépligeti kaszinó közhírré teszi, miszerint a Szépliget községben levő **kaszinó-egyleti helyiségeit, vendéglőt** 1907. évi július hó 1-től kezdődőleg két és fél évi időtartamra bérbeadja.

Bérelni szándékozók sziveskedjenek béránlataikat alulírt igazgatóságnál legkésőbb **1907. évi május hó 15-éig** szóval megtenni.

A bérlő által fizetendő évi bérösszeg 2200 korona.

A bérelti feltételek alulírt igazgatóságnál bármikor betekintheők.

Szépligeten, 1907. április hó 14-én.

A szépligeti kaszinó igazgatósága:

Kopeczky József, Pollák Mátvás,
jegyző. 3-3 igazgató.

GÖSZI PÁI

Cementáru gyára Zombor Thököly-ut 18. (az udvarban).

Ajánlja saját gyártmányu és 420 atmoszfera nyomással készült **cementlapjait** a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig **folyosók, konyhák, fürdőszobák, templomok, kapualjak** beburkolására.

Beocsini cementgyári Unio részvénytárs. . .
Seidner Bernát és Fia Lalasinci mészgyárak
képviselte és raktára.

Elárusítás kicsinyben és nagyban.

Címre ügyelni kérem.

30-5



Kitüntetések:

- Arad
- Budapest
- Bécs
- Belgrád
- Lovrin
- Nagybecskerek
- Nagyvárad
- Pozsony
- Pancsova
- Szófia
- Szatmár
- Szabadka
- Temesvár
- Veszprém
- Zenta



Magyar állami nagy aranyérem.

Faj tojások!

Fehér orpington

és

Sárga orpington

fajtiszta angol importált tyukok tojásai kaphatók **állami nagy aranyéremmel** és számos I. és legnagyobb díjjal kitüntetett fajbaromfi gazdaságban

REITTER OSZKAR

főkapitánynál

17-13

NAGYBECSKEREKEN,

darabja 70 fillér.

Őszi szállításra előjegyezhetők:

Nagytestű angol emdeni libák,
Nagytestű pekingi kacsák,
Sárga orpingtonok,
Fehér orpingtonok,
Fehér mexikói pulykák.

„Hófehérek.”

Ezek Indiából hozatott ga lamb nagyságu apró hófehér kacsok és tyukok, **nagyon kedves játékszere a gyermekeknek.**

hatósági rendelet vagy egy egy újságcikk formájában. Pedig hát annak nem kellene így lenni, ha a törvény betűit népünk és gyermekeink érző szive pótolná. Mert aki megtudja szánni a csiripelő madarat; aki vigyázva lép, hogy el ne tapossa a kis bogarat; aki gyámolító karához kötözi az utazólé kiültetett facsemetét: annak büntető törvényre, vagy tiltó rendeletre, de még korholó szóra sincsen szüksége

Ma már nem szorul magyarázatra, hogy a négy fal közé szorított iskola nem fejtheti ki nevelőhatását. A közvetett tanítás és nevelés csak homályos és hamar muló nyomokat hagy a lélekben. Az Isten szabad ege alatt, a nagy természet gazdag ölen találhatjuk csak meg azokat az eszközöket, amelyekkel a gyermeki érző szív és a nemesen gondolkodni hivatott agy harmonikus fejlődésére irányítólag hathatunk. Nincsen olyan gyermek, akiben ne volna meg nagy mértékben a természet szeretete iránt való fogékonyság. Ezt a fogékonyságot kell ápolnunk és fejleszteni.

A feladat nem nehéz. Itt a tavasz. Tanítóink jelszava, törekvése az legyen, hogy minél többször ki a szabadba! Ott azután — ebben a nagy tanszer-muzeumban — könnyű lesz tanítva belenevelni gyermekeinkbe a minden szépséget felülmúló nagy mindenség egyedei: virága, bogara, madara, stb. iránti szeretetet s e közben a madárfészkek iránt való kíméletet is.

A mi jó öreg Herman Ottóunk írja ezt a kedves képet:

„Valamikor a Jegestenger felé vezető utamban, hosszában végig szeltem Dánia országát, mely szegény tartomány volna, ha nem volna tengere. A földje sokszorosán laposos, semlyékes és buckás; buckáit pedig a szívós hanga növény borítja. Szétszórt szegényes viskók tündeznek fel itt-ott, melyeknek gazdái szegény turfa-vágók — erdő, közszen hiányában az ős moesár kiszáritott maradványa itt a tüzelő. No, már most a viskók mellett egy-egy apróka, tarka riska van kipányvázva, mint a szegény ember tejelő áldása; de a bejáró ajtóval szemben ott van vagy tizenöt lépésnyire a két vagy harmadfél öles pózna is leverve, a madarak költő házikójával, amelyben rendszeren a seregély tanyázik.

Nagyon szép és megindító látvány volt biz' az, amikor alkonyat táján, a napi munkától fáradt turfa-vágó kiült a padkára, rágyújtott és mikor letekintett, elgyönyörködött apróka eselédjeim, ha meg fölfelé nézett, elgyönyörködött a seregély páron, mely az ülökén csicsergett és pihent.

Az egész szabad Svájcban végig a kertek gyümölcsfáin és minden alkalmas helyen ott vannak a költőházikók és bennük a kert legjobb, legszorgalmasabb munkásai, a cinégék, a légykapók, a kerticéék és egyebek.”

Minél többször ki a szabadba!

Az így nevelt gyermek bizonyára nem fogja a madárfészkeket pusztítani s nem fogja a „sárga tökök”, hanem inkább a mesterséges költő-odút rakni a kert fáira.

Gubitzka Kálmán.

Szerkesztői üzenetek.

H. H. Ipolyság. Lapunkból szivesen küldünk tiszteletpéldányt, de csak úgy, ha cikkeit első kézből kapjuk. Kivételesen a beküldött két tárcát is közöljük. Értesítésre azonban félretesszük.

Dr. H. Gy. né. A Pipacsok, mihelyt sorját eljuttatjuk, megjelennek. Köszönet.

3631. tkvi 1907. szám.

Árverési hirdetemény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Weiner Adám végrehajthatóan Kheil Mátyás és neje végrehajtást szenvedők elleni 2600 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Órszálláson fekvő, az órszállási 3483. számú birtokban foglalt Kheil Mátyás és neje szül. Weiner Borbála nevén álló A. I. 1-2. sor, 980. hr. sz. 191 □ öl beltelek, 981. hr. sz. 423 □ öl udvar és 615 ö i. számú házra 800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1907. évi június hó 19-ik (tizenkilenc) napján délelőtt 10 órakor Órszállás községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok heeszárnak 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zombor, 1907. évi április hó 5-én.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság

R a d a n y,
kir. tszéki bíró.

Eladó birtok.

Szajáni határban 700 hold jó bánati szántó és legelő szabadkézből **eladó.**
— Tudakozódhatni **Holdhéb Lajos** intézőnél.

4-2

2658/1907.

Pályázati hirdetemény

A Katymár községben megürült községi végrehajtói állásra pályázatot hirdetek.

Az állás évi javadalmazása: 732 korona.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket hozzámm **f. évi május 10-ig** bezárólag benyujtsák.

Bácsalmás, 1907. április hó 19-én.

Horváth Dezső,

h főszolgabíró.

2-2

Meghívó.

Az „Első Órszállási Kiházasító Társaság mint Szövetkezet **1907. évi május 5-én d. u. 1 órakor**

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre tagjait ezennel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az egyesület feloszlata és leszámolás.

Az igazgatóság.

Részletfizetésre!

A nagyérdemű közönség b. tudomására adom, hogy nagyobb forgalom elérése végett **villanyvilágítási berendezést, villanyos csillárokat**, amelyből óriási választék állandóan raktáron van, **leszállított árak és részletfizetés mellett is berendezem.**

Kérem a nagyérdemű közönséget raktárom megtekintésére.

Költségvetéseket és terveket díjtalanul készítem.

Tisztelettel

TELTSCHE GÁSPÁR,

hatóságilag engedélyezett villanyvilágítási vállalatja.

Részletfizetésre!**Részletfizetésre!**

*—10

! Jótállás két év! !**NE HIGYJE EL, HANEM GYŐZŐDJÉK MEG RÓLA,**

hogyan van cég, ahol hihetetlenül olcsón, (értsd: nem a minőség rovására olcsón)

vásárolhat és zárhatja: **első minőségű, selyemszítaszövetet, keveretlen tiszta gépkendő olajat, henger- és motorolajat, „Úszó” kocsikenőcsőt, surlódásmentesítő tömítő anyagokat, szerelvényeket, malomszerszámokat, eszközöket vasrészeket, modern közlőműveket és szijjakat.**



Ez a cég: *—6

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA műszaki iroda és raktár.

BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 26. szám.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI R. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincséplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda
árjegyzéket

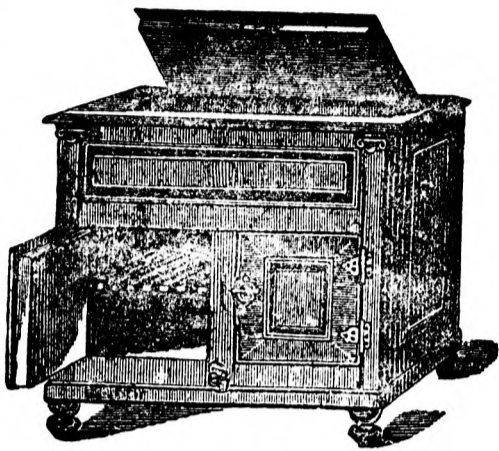
Levélcim:

„AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.

*—17

GOMBOS MÁNDOR

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és diszműbádogos, valamint zománczott főzőedény kereskedése
ZOMBOR (Bácska).



Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy üzletemet a legjobb minőségű

zománczott főzőedényvel

kibővíttem és azt a n. é. közönségnek a legolcsóbb árban számítottam, kérve a n. é. közönség szives pártfogását.

Továbbá dús raktár mindenféle **jégszekrényekben** (vendéglősök, mézárások és magánosok részére), **fürdőkádákban** és **konyhafelszerelésekben.**

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti bármilynemű bádogárak elkészíttetnek.

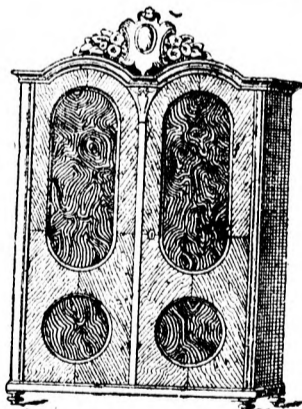
== Javítások olcsón és pontosan. ==

== Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik. ==

HIRDETÉSEK FELVÉTELEK LAPUNK KIADÓHIVATALABAN.

Nagy butoreladás.

Nagy butoreladás Zomborban.



Van szerencsém a n. é. butorvásárló közönséget megnagyobbított és egész újonnan a legdivatosabb árakkal felszerelt **BUTORÁRU RAKTÁROMNAK** szives meglátogatására tisztelettel meghívni.

Minden vevő, aki bármiféle butort vásárolni kíván, saját érdekében cselekszik, ha legelső sorban **BUTORÁRU RAKTÁROMAT** látogatásával megtiszteli és arról meggyőződést szerez, hogy nálam, igényeinek megfelelőleg minden, mi csak lakberendezéshez szükséges, az egyszerűbbtől a legdiszesebbeni kivitelig, nagy választékban, **MEGLEPŐ JUTÁNYOS ÁRAK MELLETT** beszerezheti.

Nagy választékos készletet tartok raktáron teljes

háló-, ebédlő-, szalon- és irodai berendezésekben, szecesszió-, barok-, angol- és renaissance kivitelben, szintén egyes butordarabokban, u. m.:

DISZBUTOROK és KÜLÖNBÖZŐ SZEKRÉNYEK, ÁGYAK, ASZTALOK, SZÉKEK, DIVÁNOK, TÜKRÖK, KÉPEK, FÜGGÖNYÖK, ASZTAL- és ÁGYTERITŐK, VASBUTOROK, stb. stb.

kivételesen szépen és I. minőségű jól dolgozott árúknak, úgy hogy **TELJES BIZALOMMAL VÁLLALOK IRÁSBELI KEZESSÉGET BÁRMELY NÁLAM VÁSÁROLT BUTORDARABÉRT.**

A n. é. butorvásárló közönség szives megtiszteltését kérve

teljes tisztelettel

ADLER ADOLF,

- kárpitos és butorkereskedő ZOMBOR.

FŐRAKTÁR: Kossuth Lajos (fő) utca, 7. sz. I. emelet, a Takarékpénztár mellett.

MELLEKRÁKTÁR: Saját asztalos és kárpitos műhelyem Sándor Béla-utca 9. szám. Butor-udvar.

Nagy butoreladás.

Vadász Pál

okl. építésmérnök műszaki irodája Baja.

Gazdasági épületek, gyárépületek, téglagyárak, modern áruházak, lakóházak, nyaralók, bérházak, templomok, valamint bármiféle épületek tervezése, költségvetés készítése és művezetése, régi épületek külső és belső átalakítása.

Tervek, költségvetések és ajánlatok fülülbirálata, — kész épületek felülvizsgálata.

Szerződések és építési feltételek fogalmazása, becslések stb.

Kataszteri, urbéri, vagy tagosítási térkép szerinti határ, illetve mesgye megállapítások.

Birtokfelmérések, térképezések, gazdaságok beosztása és parcellázása. Utcák és terek szabályozása, uttörzskönyvezések, dűlőutak kitzése, gazdasági vasutak és utak nyomjelzése, lejt-mérézések.

Csatornázás, vízvezeték, világítás, fűtés, beton és vasbeton munkák tervezése és költségvetés készítése.

Peres és vitás esetekben szakértői véleményadások.

3-3

Harkányi fürdő.

Kénes hévizű gyógyfürdő, Baranya megyében, s a pécs—mohácsi vasutonalon jövet Siklós—Vókányon száll ki az utas, honnét 30 pernyi távolságra éri a fürdőt. Pécsről 1 óra alatt juthat el a harkányi kénfürdőbe, melynek vize sikeresen használható **izom- és izületi csúznál, köszvényes bántalmaknál, gyomorhurutnál, bőrbajoknál, angolkórnál, vérbajoknál** massage kurával kapcsolatban stb.

A gyógyépületben 60 szoba van, napi 2 kor. 80 fillérért. A községben 200 különféle lakás kapható.

Rendelő fürdőorvos: dr. Heller József.

A harkányi fürdő hazánk határain messze tulterjedő hírnévnek örvend, melyet forrása csodálatos gyógyosikereinek, valamint a megfelelő gyógyberendezésnek köszönhet.

Az angolkerti stílusban ültetett szép parkban van a fürdőintézet, mely a felső és alsó fürdőkből áll. A felső fürdőben foglaltatik 24 magas, világos, tágas jó szellőztetéssel ellátott fürdőszoba, 24 szép fehér márványkádval. Az alsóban 20 fürdőszoba van.

A fürdőidény alatt a legjobb zenekarok szórakoztatják a fürdő közönséget.

A siklós—vókányi állomás és Harkány közötti személyforgalmat társas-kocsi járatok bonyolítják le.

Fürdőidény május 1-től szeptember 30-ig.

3-2

A fürdő-felügyelőség.

A szenvedő emberiség figyelmébe!

NITYIN ISTVÁN

A szenvedő emberiség figyelmébe!

gyógykutak és fürdőtulajdonos Szenttamás.

Ezen gyógyvízzel sikeresen gyógyítható a **reuma, köszvény, csúz**, a testen támadó **sebhelyek, scropfni**; továbbá az elgyengült gyermekek-nél is igen áldásos ezen víz használata, amit alább számos haláirat is bizonyít.

Hálalevelek:

3-2

Nityin István szenttamási gyógykutak és fürdőtulajdonoshoz következő köszönő levelek érkeztek:

Nityin István urnak

Szenttamáson.

1. Mult nyáron több mint öt hónapon át a feleségem lábszujban szenvedett. Az ön tulajdonához tartozó „Danka“ nevű bara mellett fekvő kut vizében való fürdés által teljesen kigyógyult. Fogadja ugy a feleségem, valamint a magam részéről is a legmelegebb köszönetet — Szenttamás, 1907 évi január hó 10 én. *Mirits Sándor* s. k., közs. hivatalnok.

2. Alulírott ezennel bizonyítom, hogy Nityin Sztéván fürdővizének egy hónapi használata után teljesen felgyógyultam, miért is Nityin Sztévának ezennel a legmelegebb köszönetemet nyilvánítom. — Szenttamás, 1907. évi január hó 10 én. *Brasnyó József* s. k., köz ségi törvénybíró.

3. Alulírott ezennel kijelentem, hogy derékfájdalmakban szenvedtem, és Nityin István fürdővizének többszöri használata által egészségemet teljesen visszanyertem. — Szenttamás, *Sírbacski Milos* s. k.

4. Ezennel kijelentem, hogy hosszú éveken át egész testemet viszketés gyötörte és hogy Nityin István gyógyvizének fürdés és masszírozás által való használata után teljesen felgyógyultam. — *Jaravina Káta* s. k.

5. Körülbelül három éven át lábfájásban szenvedtem, lábaimon 19 seb volt, jártam a melencei gyógyfürdőben és az újvidéki artézi kut fürdőben, de segíteni rajtam nem lehetett, míg végre Nityin István vizének használata után jobban lettem és teljesen felgyógyultam. — Szenttamás. *Pivnicski Bránkó* s. k.

6. Alulírott ünnepélyesen kijelentem, hogy a lábamon hosszú időn át sebhely volt. Nityin Sztéván vizének hatszori fürdés használata után éreztem magam jobban, azért, mert a vízhasználat által a sebhelyből a csont kiesett és a seb teljesen begyógyult. Megjegyzem, hogy az orvosi gyógykezelés eredménytelen volt. — *Segulyev Cvéta* s. k. földmivelő, Szenttamáson.

7. Feleségem nevében ezennel kijelentem, hogy Nityin István gyógyvizének használata által a lábdaganatból és borzasztó szaggatásokból teljesen felgyógyult és most a legjobb egészségnek örvend. Ezért a szenvedő emberiségnek ezen gyógyvizet a legmelegebben ajánlom. — *Miroszavlyevits Joca* s. k. vendéglős, Szenttamás.

8. Ezennel kijelentem, hogy Nityin István vizének használata által a reumából teljesen felgyógyultam, azért ezen vizet mindenkinek ajánlom. — *Schossberger Náthán* s. k.

9. Feleségem 8 éven át láb és kézfájdalmakban annyira szenvedett hogy szenvedéseit már alig bírta elviselni, s minthogy Nityin Sztéván gyógyvizében 18 szor megfürdött, hála az Istennek, egészségét teljesen visszanyerte. Ezen víz álmatlanság ellen is nagyon jó. — Szenttamás, *Kátyanszki Lázár* s. k.

10. Meghülés következtében több éven át hátgerinc reumában szenvedtem, és Nityin István vizének négy ízbeni melegfürdő használata után teljesen egészségesnek érzem magamat. — *Munyin Izidor* s. k. földmolvár.

11. Másfél éves gyermekemet az orvos tuberkulózisnak nyilvánította és a gyógykezeléstől elállott. Nityin Istvántól hozatott vízben 30-szori fürdők használata és eme víz ivása által a gyermekem teljesen felgyógyult és nyugodt álmai vannak. — *Sender Nikola* s. k.

12. Alulírott ezennel kijelentem, hogy több mint egy éven át fogfájásban szenvedtem s alig bírtam enni. Nityin István gyógyvizével történt szájomosás által teljesen felgyógyultam és a legjobb egészségnek örvendek. — Feleségem aranyere és testreszkedése eme víz használata után teljesen megszűnt. — Szenttamás, *Mudrinszki Lázár* s. k. asztalos.

13. Több mint 30 év óta az areböröm repedt volt, úgy hogy az utcán csak arcomat eltakarva járhattam. A Nityin-téle víz használata után már annyira jobban lettem, hogy arcomat nem vagyok kénytelen beburkolni. — *Glozsanszki Milica* s. k., Szenttamás.

14. Alulírott kijelentem, hogy Nityin Sztéván gyógyvizének ivása által a gyomor- és székrekedés-fájdalmakból teljesen felgyógyultam. Étvágyam kitünő. — Szenttamás, *Sztricszevics Dusán* s. k.

15. Gyermekeim több mint egy éven át gyengeségben szenvedtek, úgy hogy csak karon volt hordható. Nityin Sztéván kutjából hordószámra hozatott vízben való fürdés után a gyermekeim rövid időn belül már saját lábán járhatott. — *Overbász, Suvákov Bránkó* s. k.

16. Alulírott ezennel ünnepélyesen kinyilatkozatom, hogy 24 éven át gyomorhajban borzasztóan szenvedtem. Nityin István különös gyógyhatású vizének ivása után teljesen egészséges lettem és gyomorfájdalmaim megszűntek. — Szenttamás, *Dungyerszki Jován* s. k.

17. Unokám gyöngeségben szenvedett; fejének egyik fele tele volt sebbel és genyedséggel. Nityin István vizében történt fürdés után a legrövidebb idő alatt teljesen felgyógyult. — *Debelyacszi Pája* s. k., Szenttamás.

18. Ezenei ünnepélyesen kijelentem, hogy gyermekeim szembajban, valamint scropfni betegségben szenvedtek és a Nityin István-féle vízfürdő használata után a legrövidebb idő alatt körülbelül kigyógyult. — *Románov Néca* s. k., Szenttamás.

19. Én alulírott ezennel kijelentem, hogy a Nityin István-féle gőzfürdők használata után a fülzúgástól teljesen megszabadultam. — *Ergelásev Merima* s. k.

20. Több éven át fulladásban szenvedtem és csak a Nityin Sztéván-féle gyógyviznek köszönhetem — melyet 14 napon át ittam — hogy teljesen felgyógyultam. — *Jaravina Véma* s. k., Szenttamás.

* Megjegyzés: Fenti köszönő levelek eredeti példányai kívánatra bárki által Nityin Sztévánál Szenttamáson megtekinthetők.